

Znaczenie Jaskini Szachownica wśród innych obiektów ważnych dla nietoperzy w Polsce, w tym na Wyżynie Krakowsko-Częstochowskiej

dr Tomasz Postawa
Instytut Systematyki i Ewolucji Zwierząt PAN
31-016 Kraków, ul. Sławkowska 17

Nietoperze Polski

W Polsce występuje 25 gatunków nietoperzy

Wykorzystanie podziemi przez nietoperze:

- okres hibernacji / migracji
- okres wiosennego rojenia
- okres rozrodu
- okres migracji i rojenia

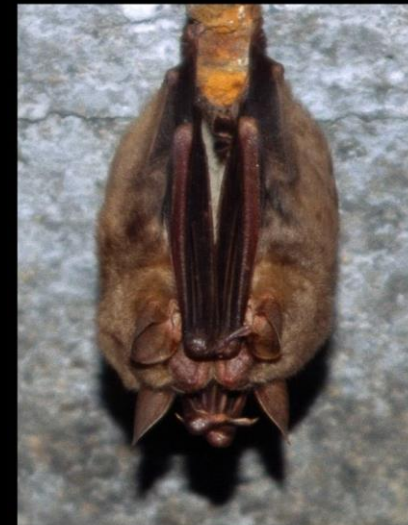
regularnie zimujące w jaskiniach
podkowiec mały
podkowiec duży
nocek duży
nocek Natterera
nocek orzęsiony
nocek Bechsteinii
nocek rudy
nocek wąsatek / Brandta / alkathoe
nocek łydkowłosy
gacek brunatny
rzadko zimujące w jaskiniach
gacek szary
mopek
mroczek późny
mroczek pozłocisty
mroczek posrebrzony
nie zimujące w jaskiniach
borowiaczek
borowiec wielki
borowiec olbrzymi
karlik drobny
karlik malutki
karlik większy

Zimowiska nietoperzy w Polsce

- naturalne: jaskinie, dziuple drzew;

- sztuczne: sztolnie, piwnice, studnie;

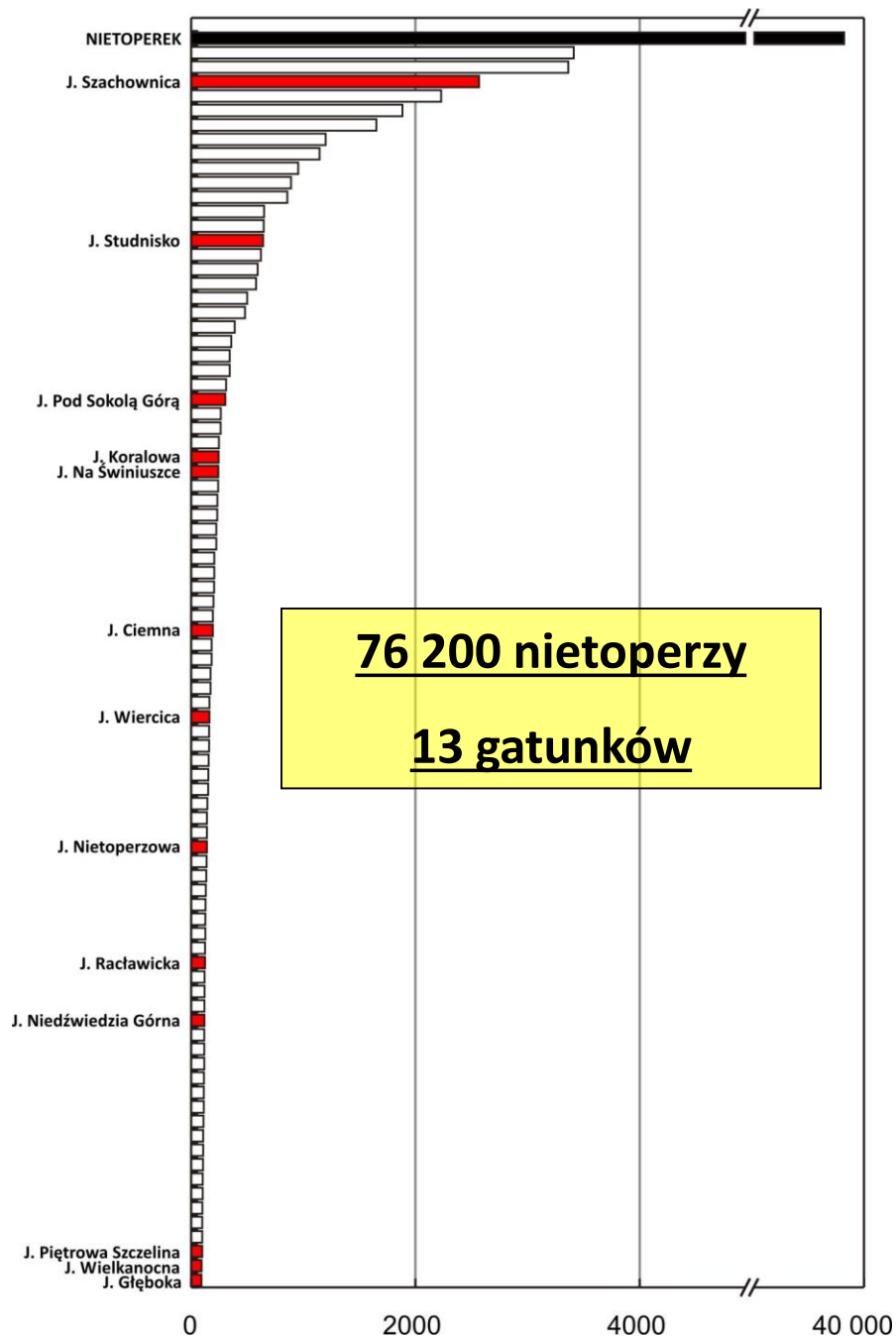
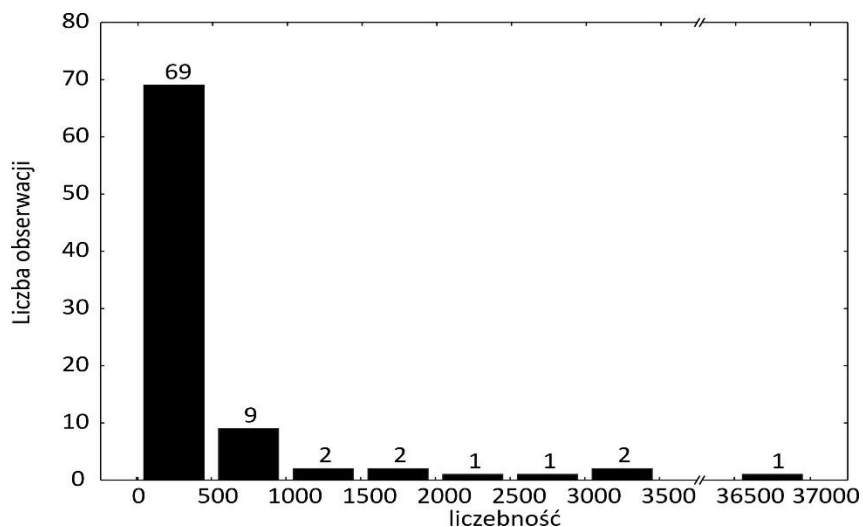
Ranking zimowisk nietoperzy

- największe zimowiska: najczęściej to obiekty sztuczne – zimuje w nich 87,5% populacji (61 obiektów);

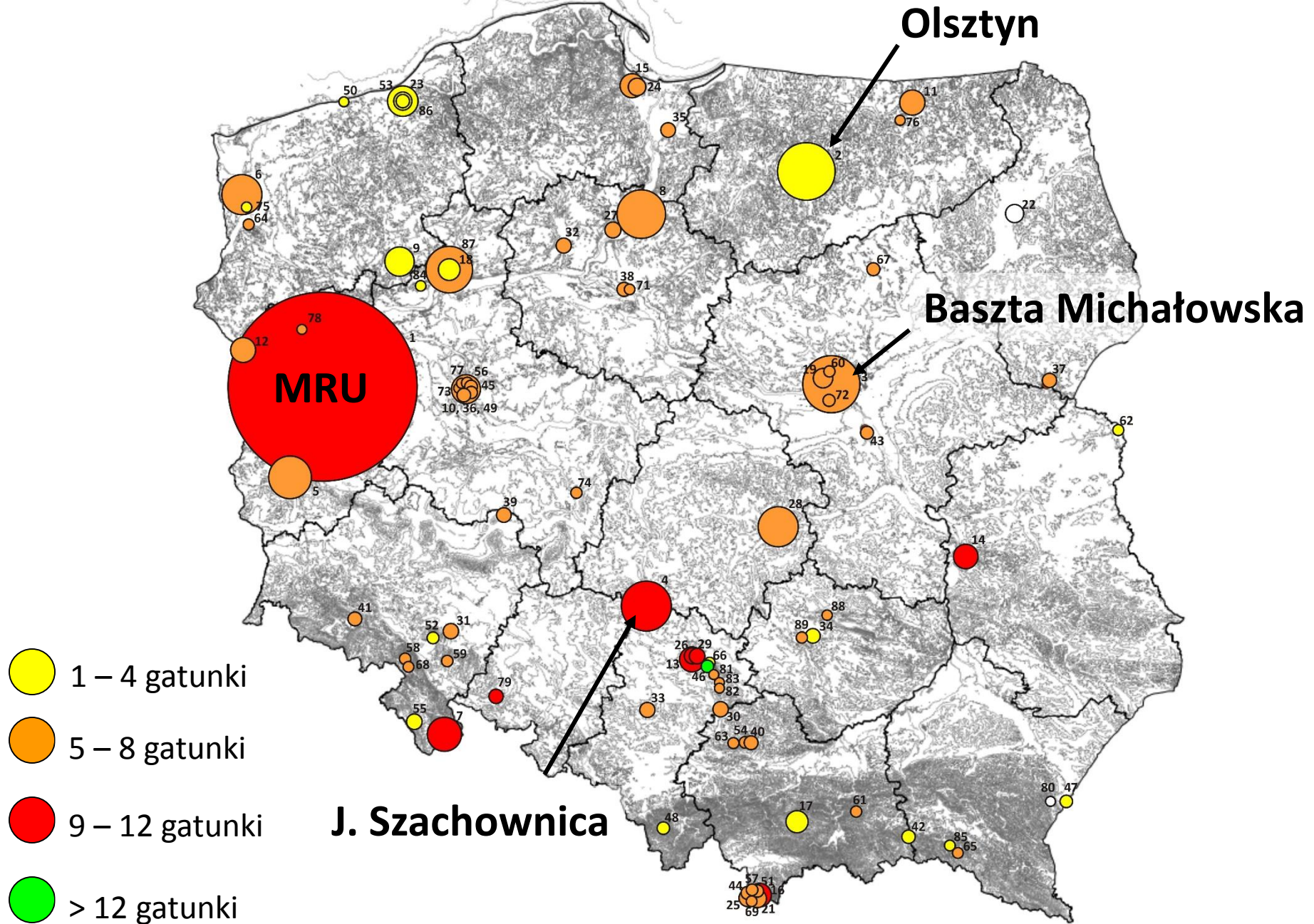
- w jaskiniach krasowych i fliszowych zimuje 12.5% populacji (28 obiektów);

- Jaskinia Szachownica: czwarte co do wielkości zimowisko;

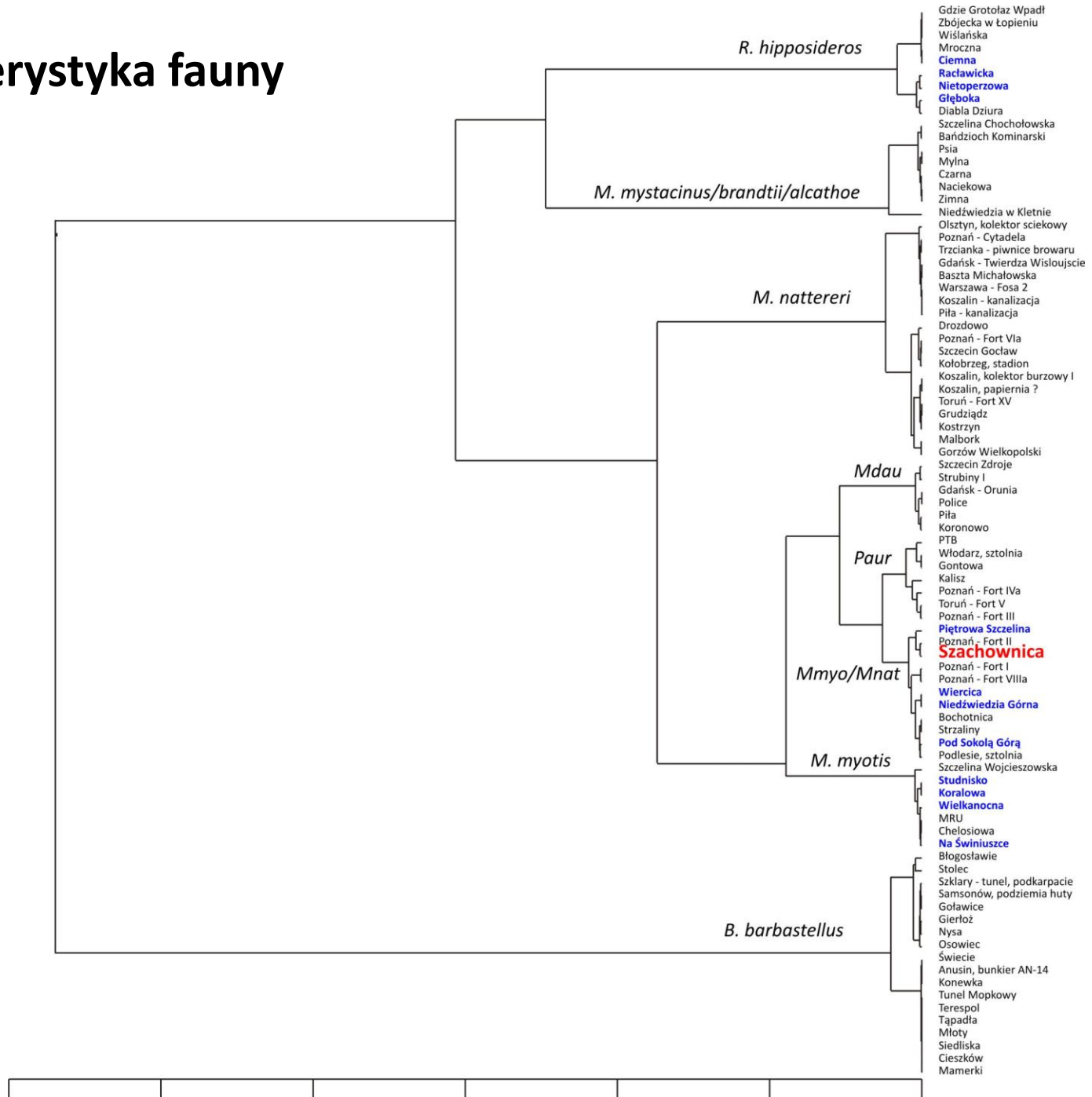
- na Wyżynie Krakowsko-Wieluńskiej znajduje się 13 z 90 największych zimowisk;

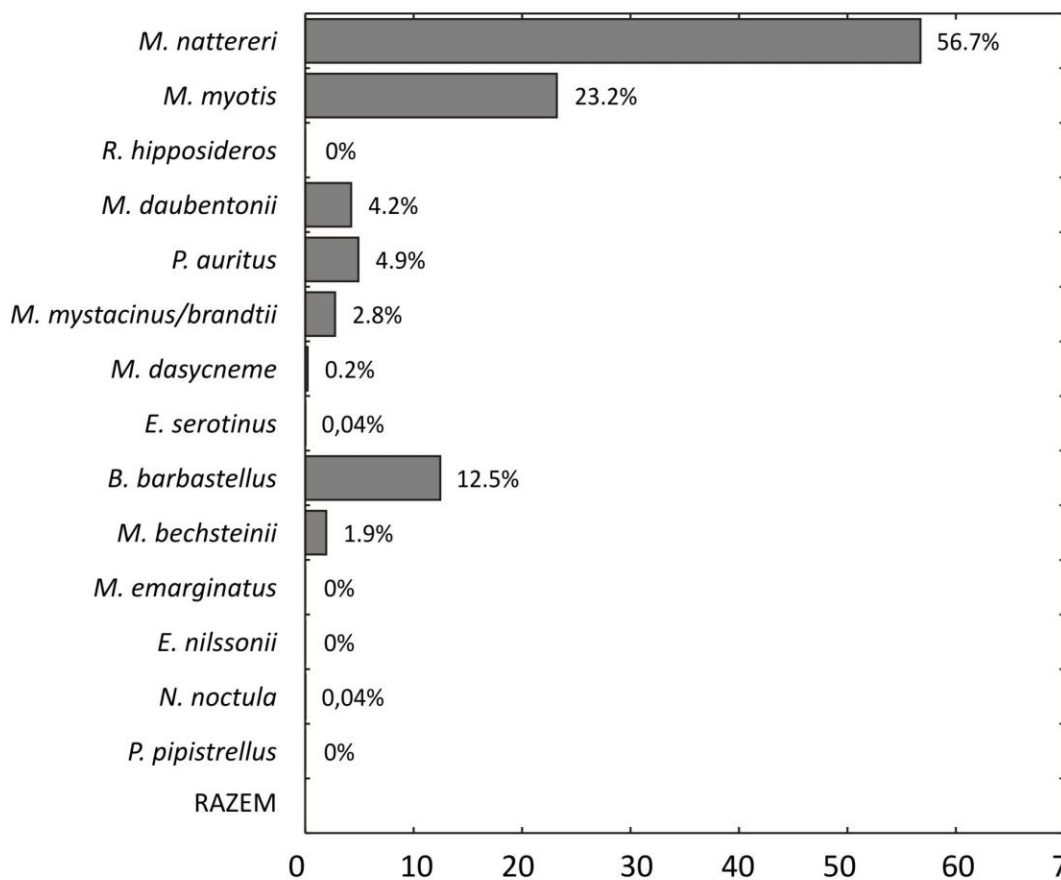
Charakterystyka fauny

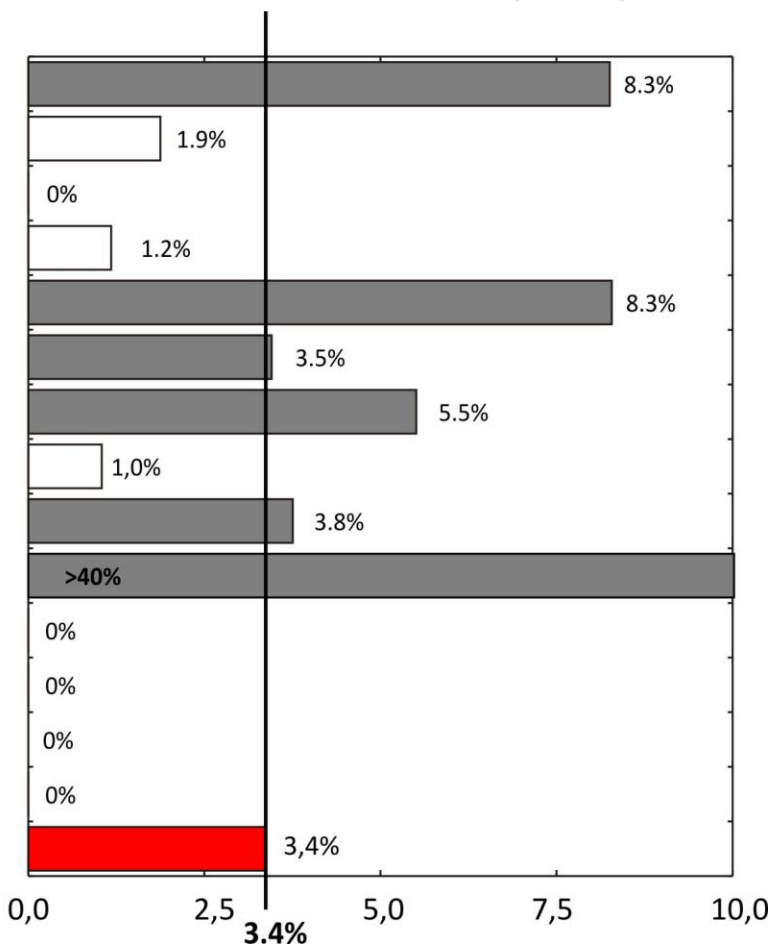
Jaskinia Szachownica

- zimowanie 2568 os., 11 gatunków: 4 zimowisko nietoperzy w Polsce;

Skład gatunkowy zimowej fauny

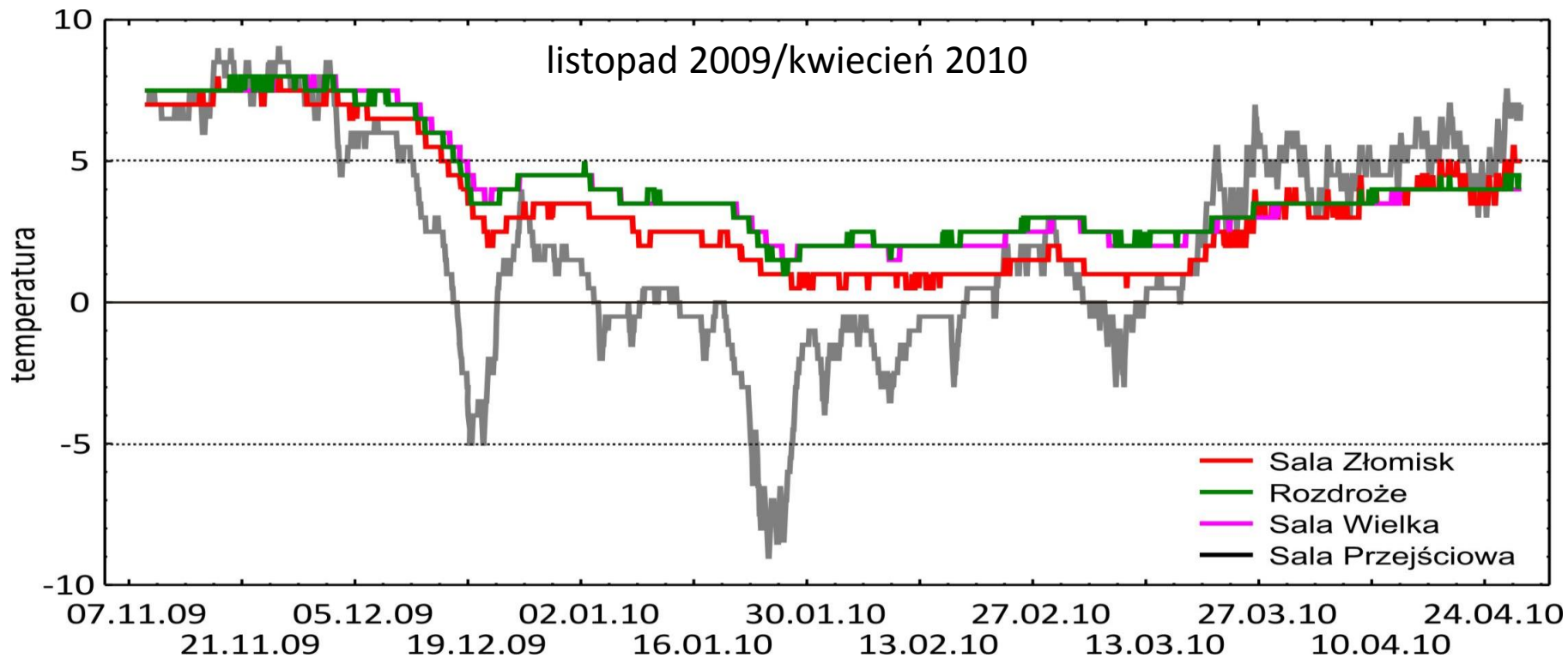
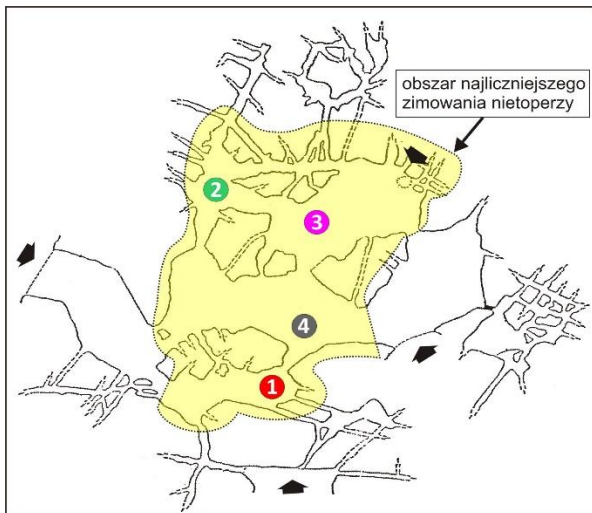

Udział w faunie krajowej

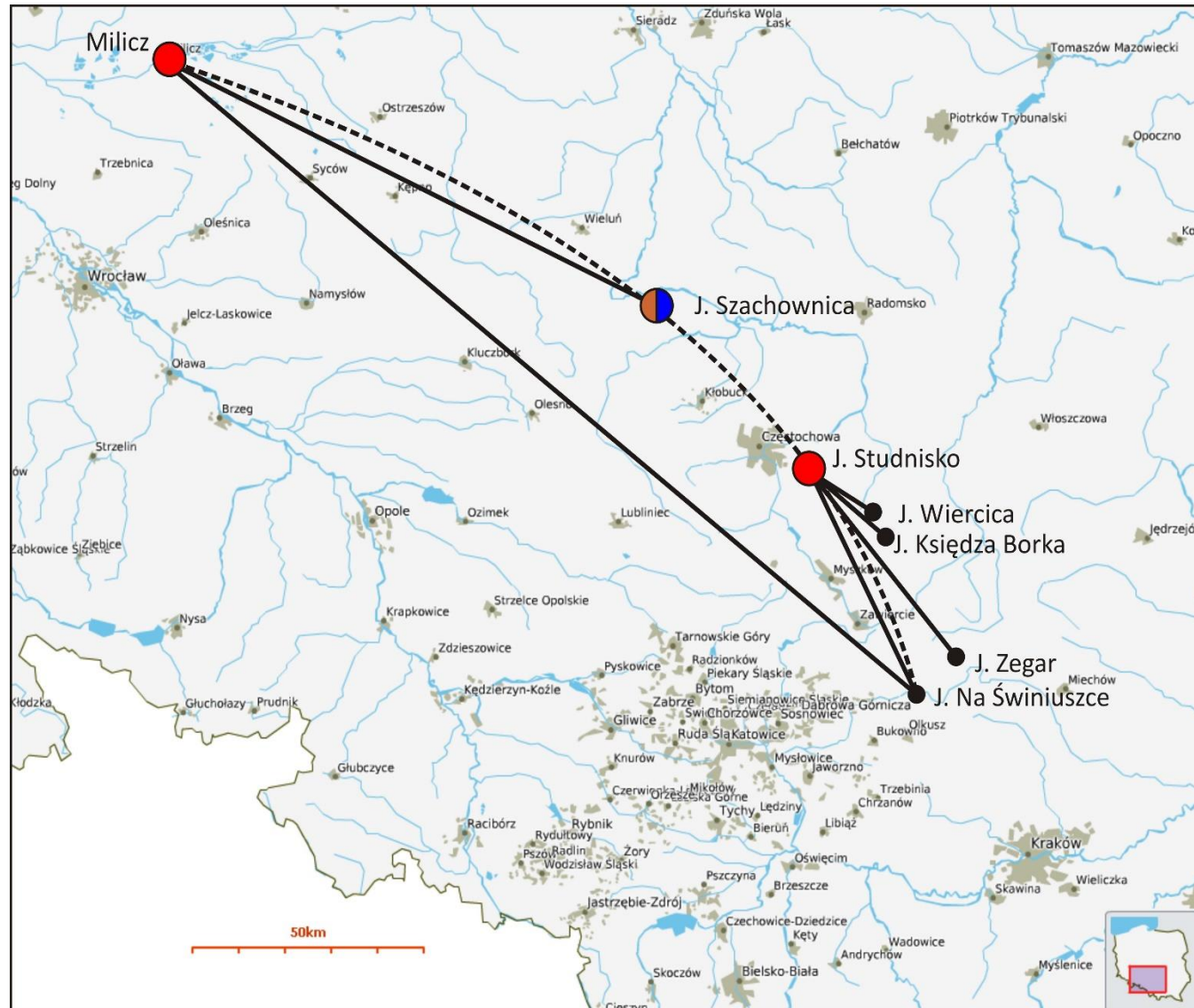
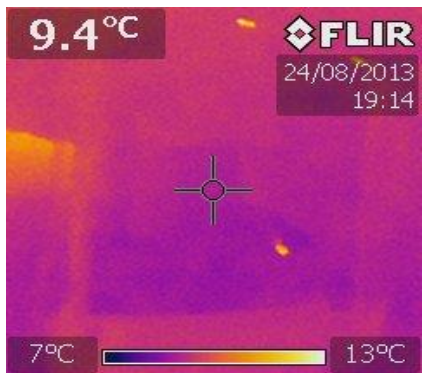
Jaskinia Szachownica

zróżnicowany mikroklimat

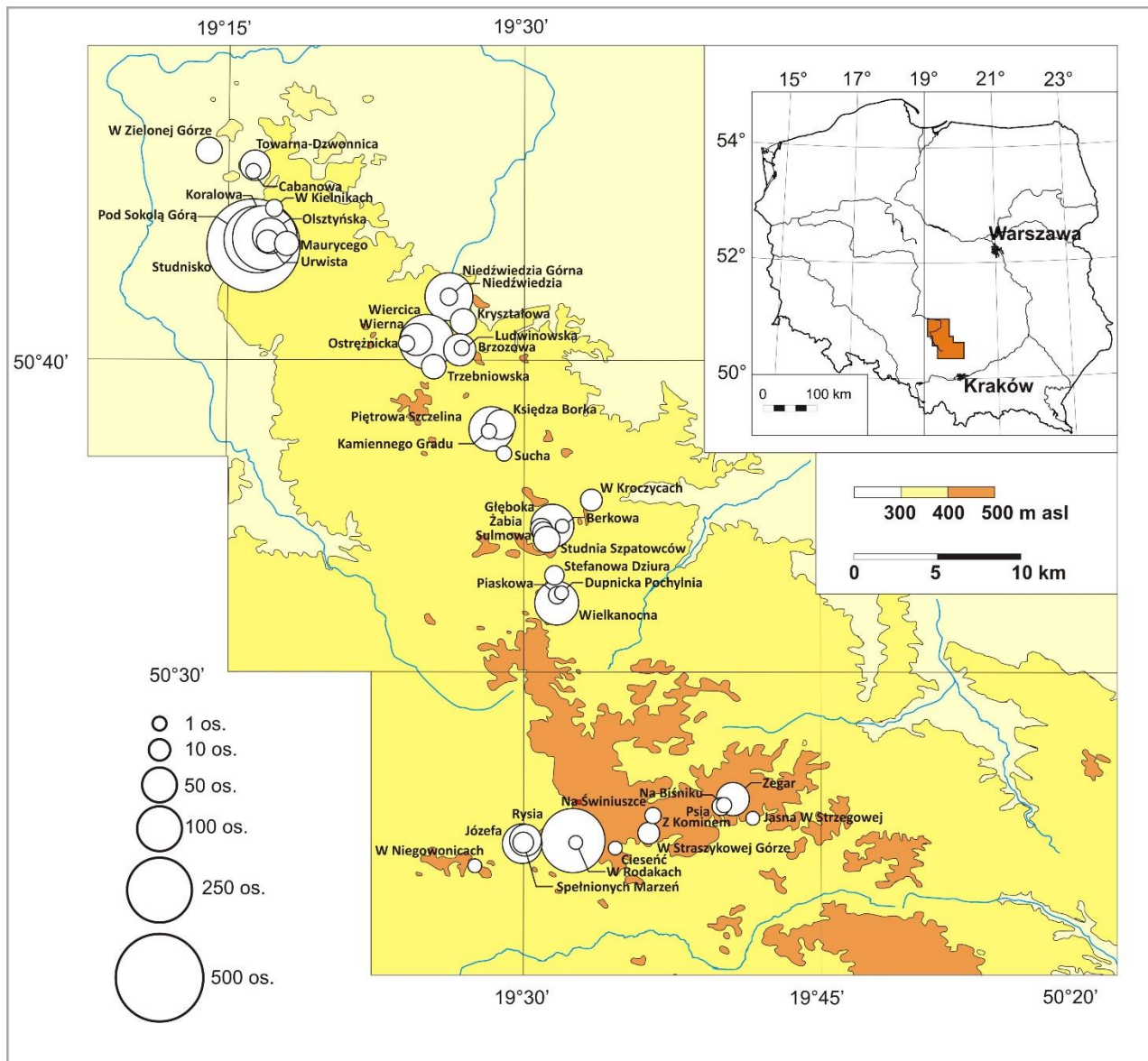

Jaskinia Szachownica – schronienie pośrednie/docelowe

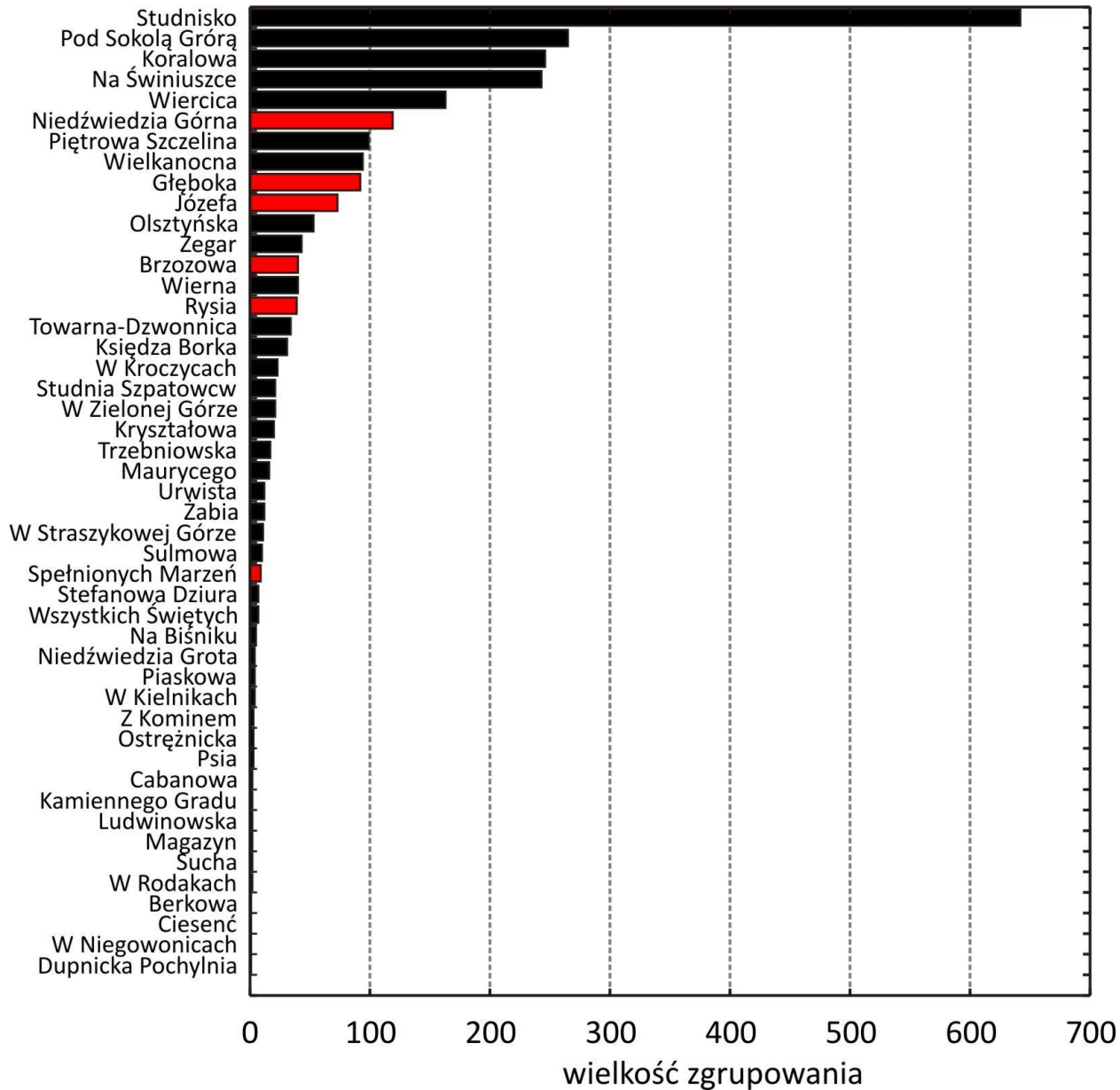

Wyżyna Częstochowska

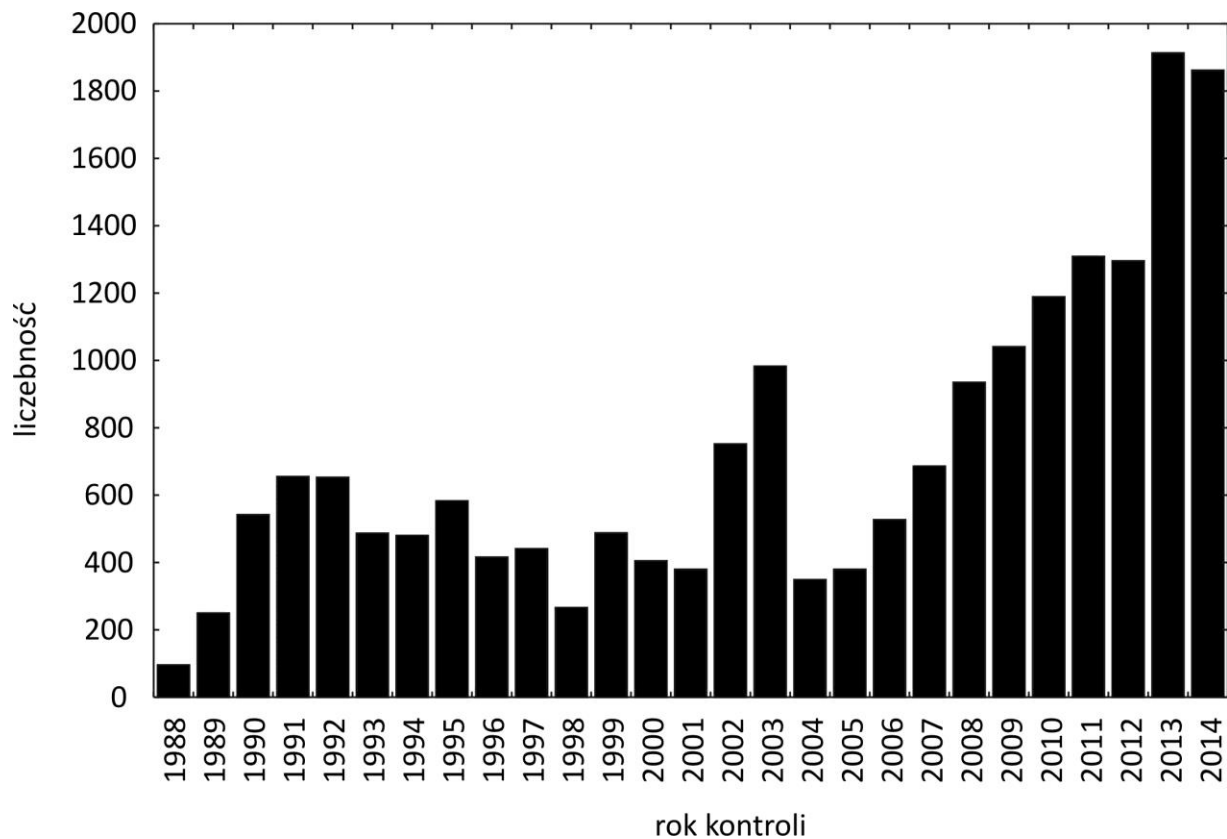
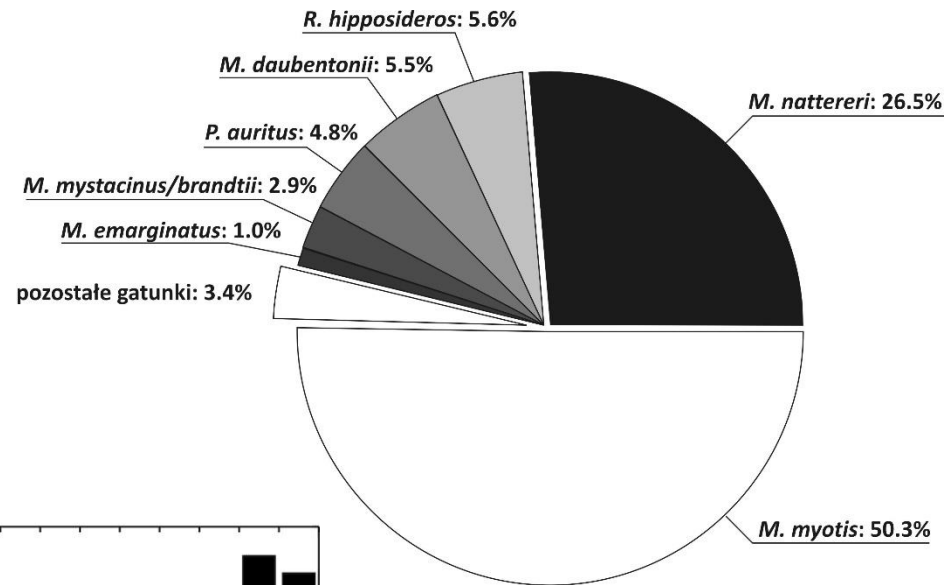
- ponad 350 obiektów podziemnych;
- pierwsze dane z 1854 r;
- regularny monitoring od 1988 r;
- hibernacja nietoperzy w 49 jaskiniach;
- obecnie do 2000 os. zimujących w 30 jaskiniach;

Wyżyna Częstochowska

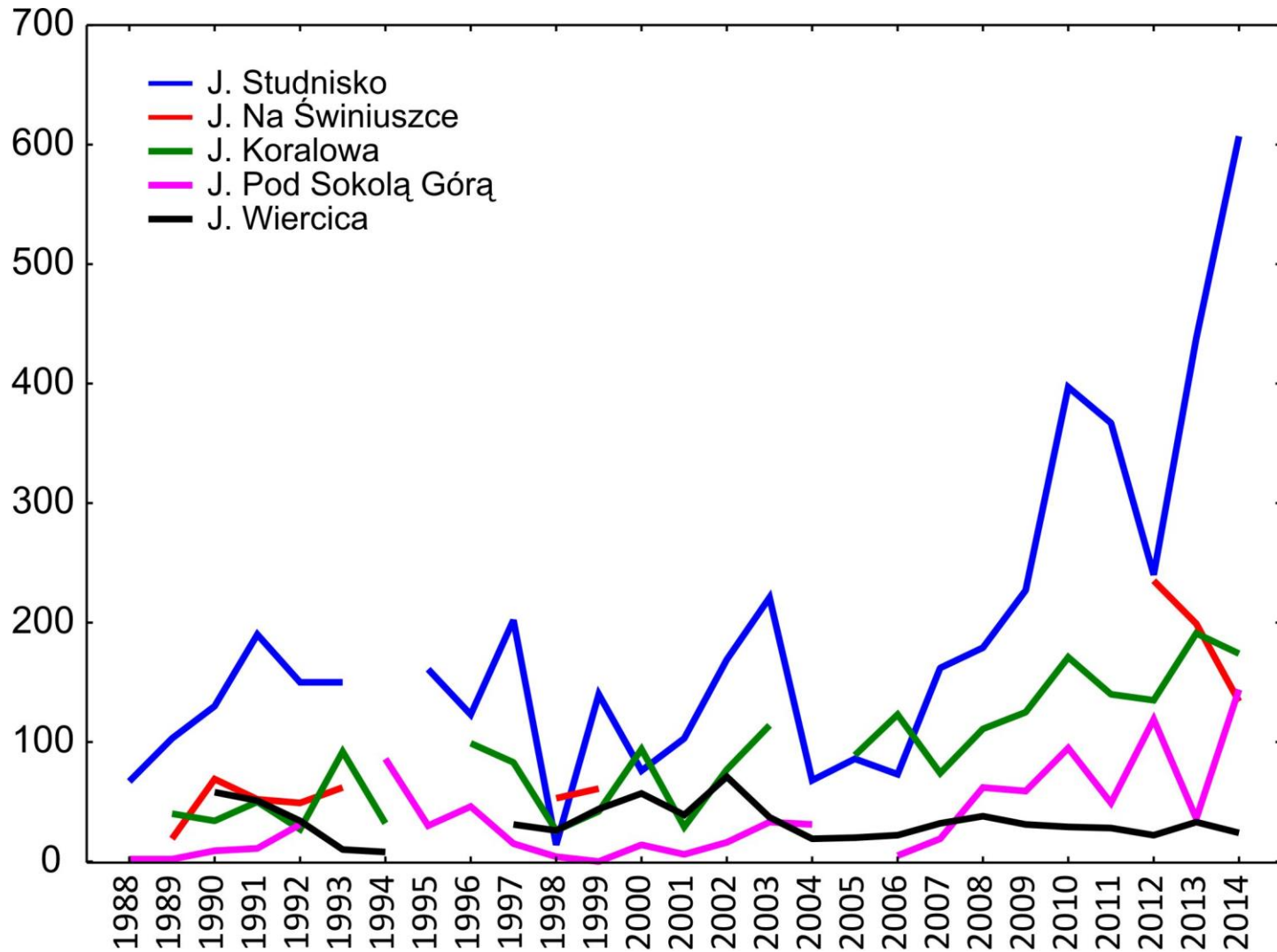

Wyżyna Częstochowska

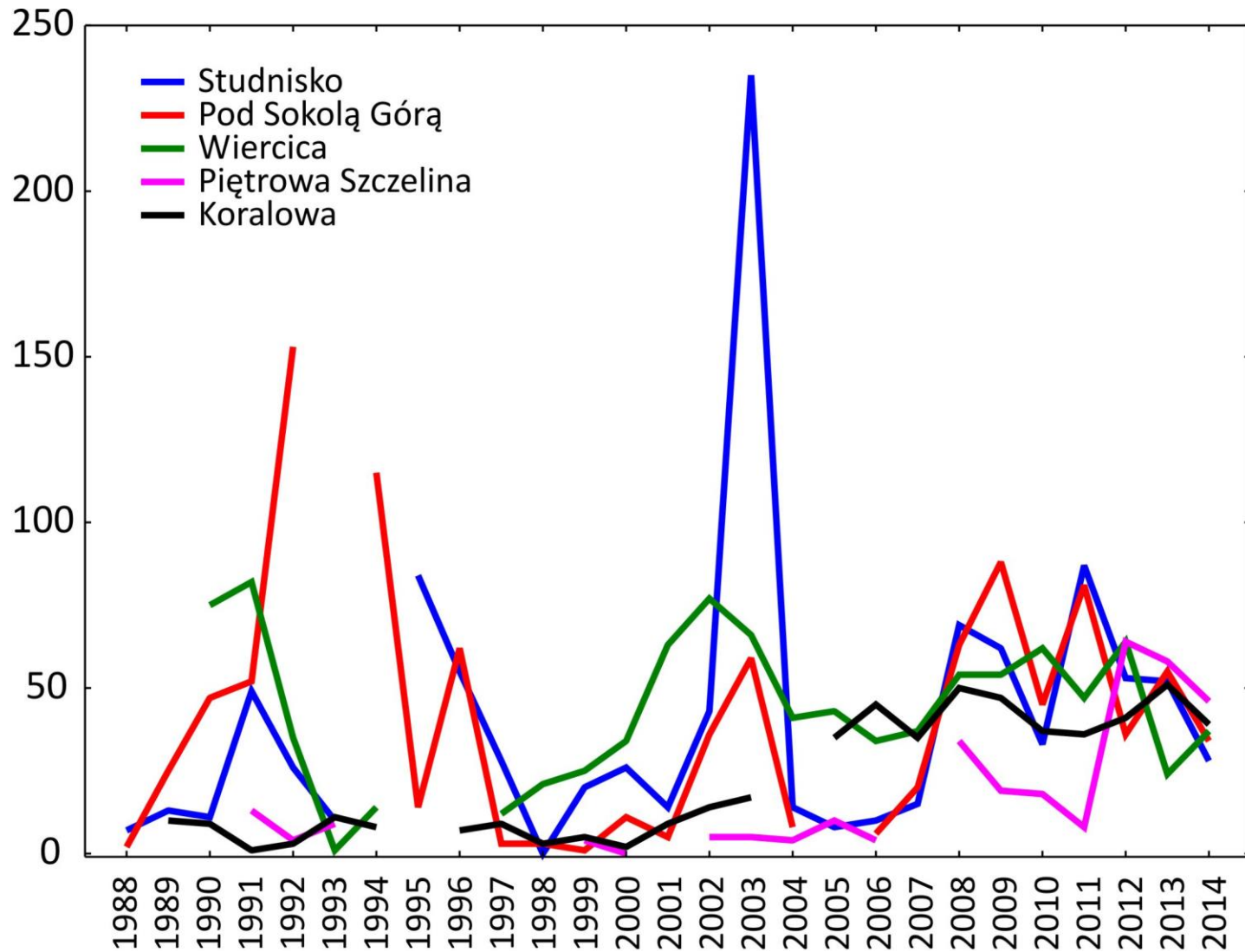
Wyżyna Częstochowska

nocek duży (*Myotis myotis*)

Wyżyna Częstochowska

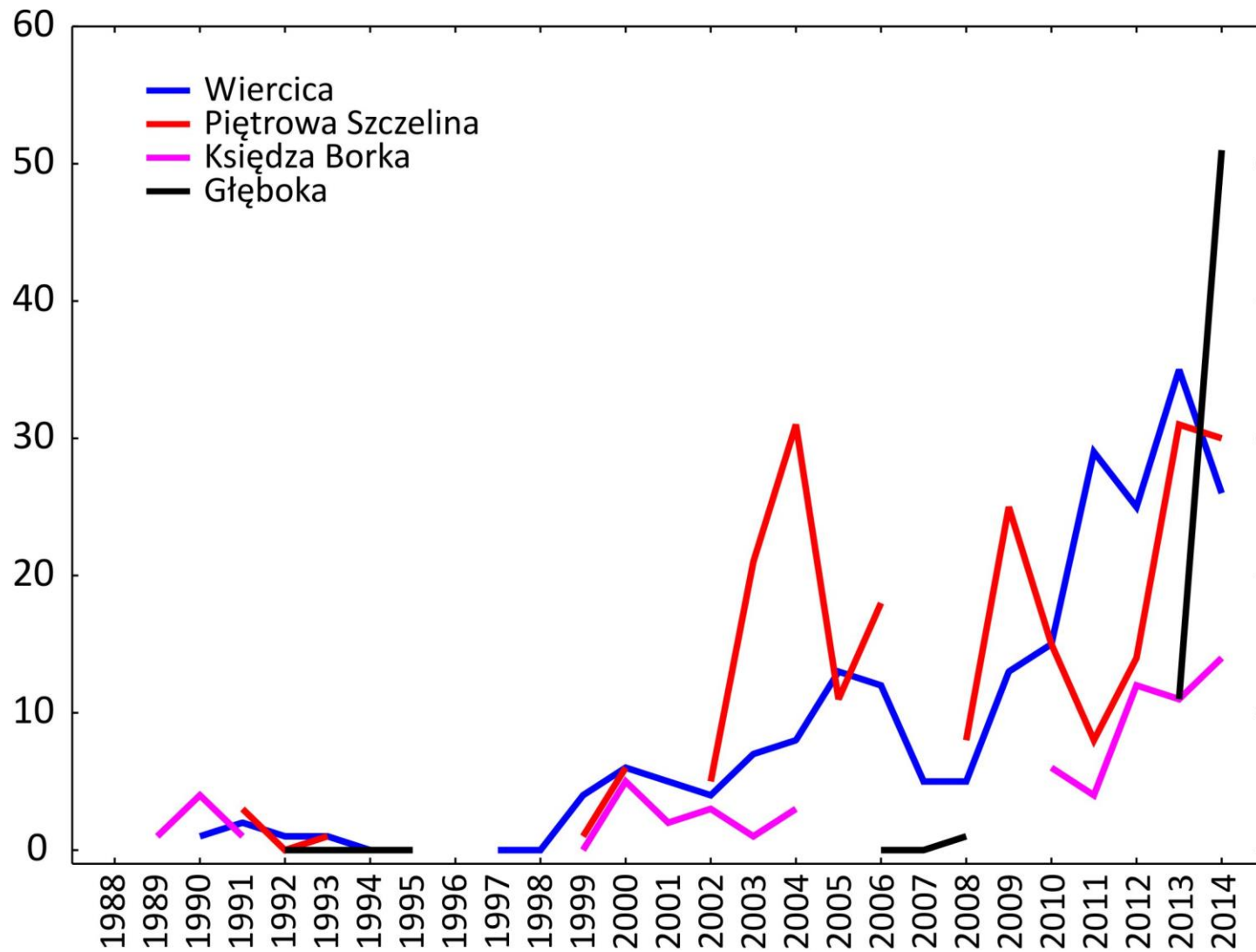
nocek Natterera (*Myotis nattereri*)

Wyżyna Częstochowska

podkowiec mały (*Rhinolophus hipposideros*)

Wnioski

- wielkość zimowiska zależy nie tylko od lokalnej populacji;
- im starsze i bardziej zróżnicowane mikroklimatycznie zimowisko – tym więcej gatunków nietoperzy;
- utrata zimowiska to nie tylko problem lokalny – obszar, który stanowi „zaplecze” danego stanowiska trudny do oszacowania;
- zmiany liczebności niektórych gatunków nietoperzy mogą być efektem zmian tras sezonowych migracji ;

Dziękuję za uwagę.